

Grey Scale #13

A 1 2 3 4 5 6 M 8 9 10 11 12 13 14 15 B 17 18 19

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO WP
im. generała broni Karola Świerczewskiego

KATEDRA TAKTYKI OGÓLNEJ

JAWNE

~~SECRET~~
~~STANOWISKO~~

Egz. Nr 1

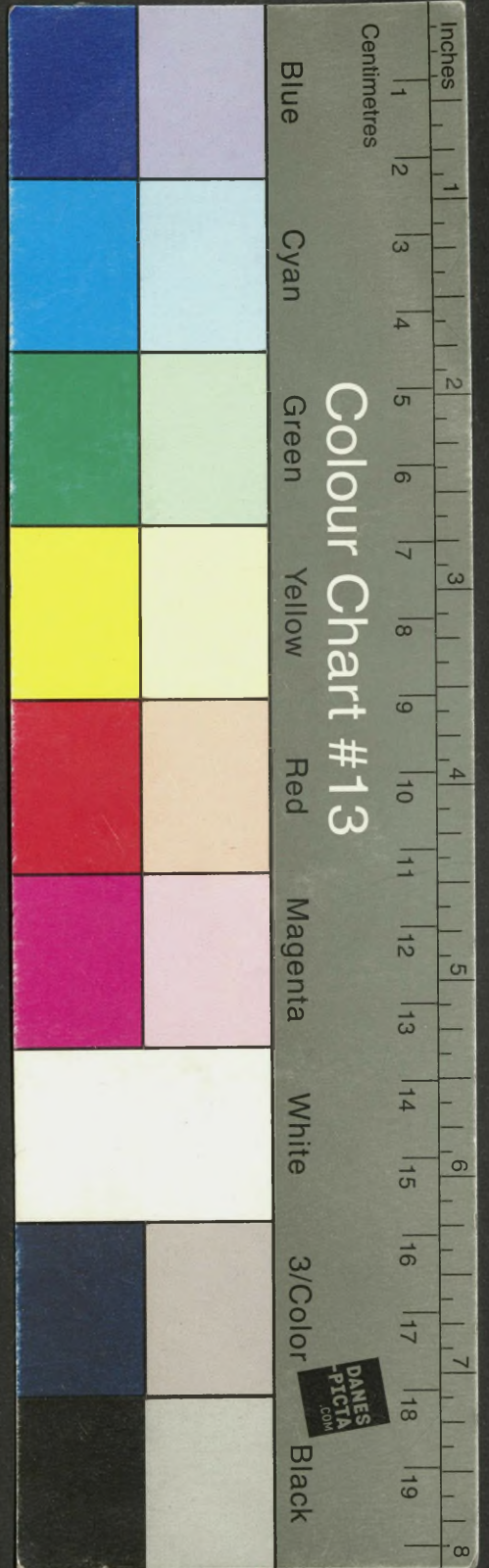
Płk dypl. Marian LASZCZYK

WALKA I WYJŚCIE Z OKRĄŻENIA PUŁKU

Konspekt

~~X~~ 40744

BIBLIOTEKA NAUKOWA ASG WP
Archiwum Działu Zbiarów Specjalnych
Nr ewid. _____

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO WP
im. generała broni Karola Świerczewskiego

KATEDRA TAKTYKI OGÓLNEJ

JAWNE

~~SECRET~~
~~STANOWISKO~~

~~SECRET~~

Egz. Nr 1

Płk dypl. Marian LASZCZYK

WALKA I WYJŚCIE Z OKRĄŻENIA PUŁKU

Konspekt

X 407 44

BIBLIOTEKA NAUKOWA ASG WP
Archiwum Działu Zbiarów Specjalnych
Nr ewid. _____

I. TEMAT: "WALKA I WYJSCIE Z OKRĄŻENIA PUŁKU".

- II. CELE:
1. Udowodnić, że możliwość zaistnienia okrążenia w warunkach przyszłego pola walki może być zjawiskiem częstym.
  2. Zapoznać z możliwymi sposobami walki pułku /pz,pcz/ w okrążeniu i o wyjście z okrążenia.
  3. Pobudzić zainteresowania słuchaczy literaturą traktującą na ten temat

III. ZAGADNIENIA I CZAS:

1. Wprowadzenie do tematu	- 3'
2. Wpływ charakteru przyszłych działań bojowych na możliwość zaistnienia okrążenia	- 5'
3. Pojęcie okrążenia i warunki jego powstawania	- 7'
4. Przeciwdziałanie okrążeniu	- 3'
5. Czynniki rzutujące na możliwości i ugrupowanie bojowe pułku w okrążeniu	- 10'
6. Cel i sposoby walki pułku /pz,pcz/ w okrążeniu	- 5'
7. Walka pułku o wyjście z okrążenia	- 10'
8. Zalecenia do studiowania	- 2'

Razem: - 45'

1. WPROWADZENIE DO TEMATU

- 3'

W literaturze dotyczącej sztuki wojennej wielu krajów zwraca uwagę niezmienna zgodność przekonań, że uderzenia zakładające rozcięcie, a następnie okrążenie zgrupowań przeciwnika pozostają najbardziej wydajnym działaniem, umożliwiającym najszybsze zniszczenie jego sił i osiągnięcie celów operacji.

Przekonanie o tym posiada długą historię sięgającą czasów starożytnych. Idea manewru okrążającego zajmuje w sztuce wojennej szczególne miejsce od czasu bitwy pod KANNAMI /276 r. p.n.e./ w której kartagińczycy pod dowództwem HANNIBALA /50 tys. żołnierzy/ okrążyli i zniszczyli 79-tysięczną armię rzymską dowodzoną przez WARRONA.

Był to klasyczny wzorzec okrążenia, którego idea nie tylko przetrwała do czasów obecnych, lecz wyraźnie przewija się w poglądach na charakter i sposób prowadzenia walk i operacji w przyszłości.

Jeżeli tak, to można wysunąć następujące pytania:

- czy okrążenie wojsk w przyszłości będzie zjawiskiem częstym ?
- jak zapobiegać okrążeniu i walczyć w warunkach jego zaistnienia ?

Walka w okrążeniu i o wyjście z niego jest bowiem odwrotną stroną tego samego zjawiska tj. działań okrążających. Walkę w okrążeniu zawsze zaliczano do najbardziej skomplikowanych i trudnych działań bojowych, a zorganizowane wyjście z okrążenia stanowiło przykład najwyższych wartości bojowych wojsk i zdolności

dowódców. Dlatego w dalszych rozważaniach dokonamy analizy rzucającej światło na postawione pytania.

2. Wpływ charakteru przyszłych działań na możliwość okrażania wojsk

Jeżeli zakładamy, że przyszłe działania zbrojne cechować się będą: gwałtownym przebiegiem, dużym rozmachem oraz różnorodnością szybko następujących po sobie form działań - to w praktyce rozumiemy tak częste i radykalne zmiany sytuacji, które w jednym przypadku mogą np. umożliwić szybkie przejście wojsk do pościgu, a w innym zmusić je do obrony w szczególnie krytycznym położeniu jakim jest m.in. walka w wymuszonej izolacji od sił głównych szczebla nadrzędnego.

Taką wizję przyszłego pola walki potwierdza ciągły wzrost; ruchliwości operacyjnej i taktycznej wojsk, mocy i precyzji rażenia środków ogniowych, zasięgu i siły uderzeniowej lotnictwa oraz możliwość szerokiego stosowania desantów powietrznych, powietrzno-lądowych zespołów uderzeniowych, ^{działań} oddziałów rajdowych i tp. Stwarza to wojskom pancernym i zmechanizowanym szansę szybkiego wykorzystywania skutków uderzeń ogniowych i osiągania przewagi na wybranych kierunkach.

Rozsądek nakazuje jednak uwzględniać również podobne możliwości przeciwnika, dążącego do przejęcia inicjatywy w dogodnym miejscu i czasie. Stąd wniosek, że zaczepne formy działań mogą często przeplatać się z obroną wojsk. W wojnie manewrowej coraz bardziej wzrastać będzie współzależność różnych rodzajów działań bojowych. Rola obrony wcale się nie zmniejszy, lecz przeciwnie,

jej formy jeszcze bardziej się rozwiną. Dynamiczność działań, brak ciągłych frontów, gwałtowne zmiany w położeniu i stosunku sił, zwłaszcza na skrzydłach, często zmuszać będzie oddziały i związki taktyczne do prowadzenia obrony i niekiedy nawet w wymuszonej izolacji od sił głównych szczebla nadrzędnego.

3. Pojęcie okrażenia i warunki jego powstawania - 7'

Definicje okrażenia ujmują następujące wydawnictwa literatury wojskowej:

- "Słownik Terminów Wojskowych" wyd. MON ZSRR z 1966 r. str. 279;
- "Mała Encyklopedia Wojskowa" wyd. MON Warszawa str. 506;
- "Taktyka Ogólna" - podręcznik wyd. MON 1968 r. str. 329;
- "Okrażenie Wysokomanewrowych Zgrupowań Przeciwnika"

gen.mjr BRATKIN - Wojennaja Myśl nr 11/1975 r. str. 57.

Sformułowane pojęcie "okrażenia" w przedstawionych wydawnictwach różni się co do formy, lecz pod względem merytorycznym można ustalić zgodność w kwestii:

- wymuszonego charakteru;
- izolacji naziemnej, powietrznej /morskiej/;
- braku przewagi materialnej;
- istnieniu wewnętrznego i zewnętrznego pierścienia okrażenia;
- ciągłości walki o zachowanie zdolności manewrowych okrażonych wojsk.

Analiza powyższych cech okrażenia pozwala roboczo zdefiniować

je następująco: okrażenie - to izolacja określonego zgrupowania wojsk w danym rejonie /obszarze/ od sił głównych szczebla nadrzędnego poprzez zamknięcie naziemnych, powietrznych /i morskich/ dróg oraz ograniczenie manewru,

Wymuszony charakter okrążenia rozumiany jest głównie jako wynik niepomysłnych walk na skrzydłach, w pasach sąsiadów lub na skutek wysadzenia na tyłach desantów powietrznych nieprzyjaciela. Wydaje się, że w przyszłości odcinki wewnętrznego pierścienia okrążenia mogą tworzyć również strefy skażeń, miny jądrowe małej mocy lub nawet miny powierzchniowe typu PANDORA, MEDUZA, SMOCZE NASIENIE wystrzeliwane salwami pododdziałów WEGMAN.

Zmienić to może zasadę uznawaną np. w II wojnie światowej i po jej zakończeniu, że siły okrążające zawsze musiały przewyższać conajmniej dwukrotnie siły okrążonych wojsk.

Okrażenie wojsk może wynikać najczęściej w rezultacie niepomysłnej walki obronnej lub podczas wyjścia z walki i wycofywania się oddziałów, związków taktycznych. Nie można jednak wykluczyć czasowego okrążenia pododdziałów, a nawet oddziałów podczas prowadzenia przez nie natarcia.

Przykłady:

można przytoczyć wiele

- 5 lutego 1945 r. 11 pz z 4 DP o 9.00 dwoma batalionami w pierwszym rzucie przełamał obronę nieprzyjaciela na kierunku DOBRZYCY. Dowódca pułku mając powodzenie nie potęgował uderzenia. W tym czasie niemiecki kontratak odciął siły w rejonie włamania i odtworzył przedni skraj okrążając główne siły pułku w rejonie włamania. O godzinie 18.00 cała dywizja ponownie przełamywała obronę i dopiero pod koniec dnia udało się deblokować okrążone siły 11 pz pod DOBRZYCA.

- 1 DPanc dowodzona przez gen. MACZKA w ramach natarcia alian-tów w 1944 r. oderwała się od sił głównych i pod FALAISE atakowana z wszystkich stron spełniała rolę słynnego "korka"

*Doc. przykład
Dobrzyca 7.11.45*

Rozdzielona na dwa zgrupowania walczyła w izolacji przez okres 6 dni w rejonie CHAMBOIS i wzg. MACZUGA odpierając staki dwóch KA niemieckich. Dopiero 21 sierpnia dotarła do niej z odsieczą 4 Kanadyjska DPanc.

Powyższe przykłady wskazują, że również w natarciu mogą mieć miejsce sytuacje, w których oddziały, a nawet związki taktyczne znajdują się czasowo w okrążeniu. Sytuacja 1 DPanc gen. MACZKA jest ponadto znamiennym przykładem, że nie zawsze okrążenie musi mieć charakter wymuszony przez nieprzyjaciela, lecz niekiedy może być działaniem zamierzonym.

4. Przeciwdziałanie okrążeniu

- 3'

Okrążenie nie powinno zaistnieć niespodziewanie. Warunkiem jednak uniknięcia zaskakującego okrążenia jest pilne śledzenie sytuacji bojowej. Dobrze zorganizowane rozpoznanie oraz współdziałanie, zwłaszcza z sąsiadami, w większości przypadków umożliwia skuteczne przeciwdziałanie zarysowującemu okrążeniu.

Jedną z aktywniejszych form zapobieżenia okrążeniu jest rozbicie przynajmniej jednego ze zgrupowania nieprzyjaciela wychodzących na skrzydła i tyły broniącego się lub wycofującego pułku. Włamanie na styku powinno być likwidowane wspólnym wysiłkiem z sąsiadem.

Ważne znaczenie ma osłona ogniem artylerii i zaporami otwartych skrzydeł i styków, oraz obsadzenie we właściwym czasie i utrzymanie ważnych rejonów i rubieży na drogach obchodzącego nieprzyjaciela. Przeciwdziałanie okrążeniu wymaga często przeniesienia wysiłku broniących się wojsk oraz szybkiego przegrupowania sił i środków pułku. W każdym przypadku okrążeniu należy

zapobiegać szybko i w sposób jak najbardziej zdecydowany.

W niektórych sytuacjach, gdy przeciwdziałanie okrażeniu przerasta możliwości pułku, dowódca szczebla nadrzędnego może interweniować na jego korzyść ogniem artylerii, uderzeniami lotnictwa, działaniem drugich rzutów i odwodów, a w szczególnych przypadkach użyciem broni jądrowej.

Jeżeli przeciwdziałanie okrażeniu przebiega niekorzystnie, wówczas dowódca powinien dążyć do zapewnienia jak najlepszych warunków prowadzenia walki w okrażeniu. Obowiązuje bowiem zasada, że "wojska którym grozi okrażenie nie mogą wycofać się z walki bez rozkazu przełożonego".

5. Czynniki rzutujące na możliwości i ugrupowanie bojowe pułku w okrażeniu - 10'

Schemat nr 2
Na możliwości bojowe pułku /pz, pcz/ w okrażeniu wpływają głównie następujące czynniki:

- zakres i sposób stosowania broni masowego rażenia;
- oddalenie okrażonego pułku od wojsk walczących poza okrażeniem oraz charakter ich działania;
- ilościowy i jakościowy stosunek sił;
- sposób działania nieprzyjaciela;
- skuteczności OPL;
- ilości środków materiałowych i stan techniczny sprzętu;
- wyszkolenie i morale wojsk.

Każdy z tych czynników wywiera wpływ na sposób i skuteczność walki w okrażeniu, w tym także na wielkość bronionego rejonu:

Rejon obrony okrężnej powinien zapewniać swobodę manewru oraz trwałość obrony. Jego wielkość musi być ^{zachować} optymalna godząc ~~z~~ zasadę nierozdrabniania sił i środków z koniecznością bezpiecznego rozśrodkowania.

Jeżeli pułk broni rejonu o wymiarach 10x10 km, to ogólny front jego obrony będzie wynosił 40 km, a powierzchnia 100 km².

W tej sytuacji gdy pułk przynajmniej 50% przedniego skraju oprze o trudnodostępny teren /jeziora, bagna, rzekę, las/, to wówczas jeszcze pozostanie mu do obrony 20 km frontu i 20 km dozorowania. Widać więc z powyższego, że obrona w okrażeniu ma w pewnym stopniu charakter obrony na szerokim froncie, którego wielkość każdorazowo określają konkretne możliwości bojowe pułku.

Ugrupowanie bojowe pułku podczas walki obronnej w okrażeniu najczęściej składa się z:

- pododdziałów pierwszego rzutu;
- odwodu /odwodów/ ogólnowojskowego /niekiedy drugiego rzutu/;
- ugrupowania artylerii;
- pododdziałów obrony przeciwlotniczej;
- odwodów specjalnych.

Znaczne wydłużenie frontu obrony okrężnej zmusza zazwyczaj do ugrupowania pułku w jeden rzut z wydzieleniem silnych odwodów ogólnowojskowych i przeciwpancernych rozmieszczonych w dwóch rejonach. Bataliony broniące pierwszej pozycji mogą być ugrupowane w jeden lub dwa rzuty z tym, że batalion broniący się w rejonie głównego wysiłku pułku zazwyczaj ugrupowany będzie w dwa rzuty. Również pułk broniący się w składzie dywizji na głównym kierunku ugrupowuje się z zasady w dwa rzuty.

Pełnowojskowy pch Nr 1

6, Cele i sposoby walki pułku /pz. pcz/ w okrażeniu - 5'

Sposoby i formy walki wojsk w okrażeniu wynikają każdorazowo z konkretnego celu działań.

Jeżeli np. celem walki pułku jest wiązanie jaknajwiększych sił nieprzyjaciela na jego tyłach, to zadania takiego nie można w pełni wykonać prowadząc tylko i wyłącznie typową obronę rejonu. Nieprzyjaciel bowiem mógłby jedynie częścią sił blokować pułk w danym rejonie, a wszystkie pozostałe siły bezkolizyjnie angażować na froncie zewnętrznym. W takiej sytuacji taktyka walki pułku powinna zakładać jak największą aktywność, poprzez: wykonywanie uderzeń na nieprzyjaciela, przerywanie jego blokady, zmuszanie go do angażowania odwodów przewidzianych do innych zadań oraz do ochrony stanowisk startowych rakiet, elementów dowodzenia i tyłowych.

Podobny charakter może posiadać walka w okrażeniu, jeżeli z treści otrzymanego zadania oraz sytuacji wynika celowość lub konieczność zakłócenia komunikacji nieprzyjaciela, poprzez dezorganizowanie jego systemu dowozu i ewakuacji, a zwłaszcza utrudnianie mu manewru z głębi, zmuszając go do głębokiego obejścia i korzystania z wydłużonych w czasie i przestrzeni dróg marszu. Sposób realizacji takiego celu przez pułk znajdujący się w ugrupowaniu nieprzyjaciela może polegać na wywalczeniu kluczowego rejonu położonego na głównym szlaku komunikacyjnym wroga, a następnie przejście do jego utrzymania.

Gdy nieprzyjaciel uniemożliwi taki sposób działania i zmusi pułk do walki poza szlakami drogowymi, to wówczas winien on dokonywać wypadów i uderzeń na drogi komunikacji przeciwnika dążąc wszelkimi siłami do jej zakłócenia.

W wielu sytuacjach celem pierwszego etapu walki w okrążeniu może być przetrwanie na tyłach wroga do czasu wznowienia działań zaczepnych przez wojska własne walczące poza okrążeniem. W takich warunkach okrążony pułk musi zakładać taką ekonomię działań, która zapewni mu przetrwanie czasowej przewagi nieprzyjaciela przy jak najmniejszych stratach i zużyciu środków materiałowych, aby mógł następnie aktywnie łączyć wysiłek z wojskami nacierającymi z zewnątrz /np. poprzez uderzenie zbieżne/.

Walka w okrążeniu jest szczególnie trudna. Historia wojen dostarcza wiele przykładów męstwa okrążonych wojsk. Są one dowodem, że aktywność, wytrwałość i upór w walce, u podstaw których leży wysoki stan moralno-polityczny, są rękojmią zwycięstwa również w tak skomplikowanej sytuacji bojowej.

7. Walka pułku o wyjście z okrążenia

- 10'

Schemat M 3 pokazuje jak nie powinno być

Wyjście z okrążenia jest w sposób naturalny powiązane z walką wojsk w okrążeniu i stanowi jej zamierzony kolejny etap. Będąc formą działań zaczepnych, które przygotowuje obrona, musi ono rodzić się organizacyjnie już w okresie jej trwania. Dlatego też, już podczas walki w okrążeniu należy mieć na uwadze zapewnienie jak najkorzystniejszych warunków wyjścia wojsk z okrążenia w myśl podjętej decyzji.

Wyjście pułku z okrążenia może nastąpić tylko na rozkaz przełożonego. Pułk może otrzymać zadanie wyjścia z okrążenia bezpośrednio po jego zaistnieniu, kiedy nieprzyjaciel nie zdażył utworzyć silnego pierścienia okrążenia na wszystkich kierunkach, lub po pewnym okresie walki obronnej, gdy spełniła ona już swój cel. Należy tu jednak nadmienić, że im dłużej trwa walka wojsk

w okrażeniu, tym bardziej zmniejszają się ich możliwości samodzielnego wyjścia z okrażenia.

W całokształcie przedsięwzięć podejmowanych w celu wyjścia z okrażenia, Szczególne znaczenie posiada właściwy wybór kierunku i czasu wyjścia z okrażenia.

W warunkach skutecznego obezwładnienia nieprzyjaciela bronią jądrową kierunek wyjścia z okrażenia będą wyznaczać wykonane uderzenie BMR. Zapewnią one wojskom wychodzącym z okrażenia szybkie zniszczenie ocalałych sił npla i połączenie się z siłami głównymi walczącymi poza okrażeniem.

Jeżeli jednak działania prowadzone są bez użycia BMR, lub gdy szczebel nadrzędny stosuje ją w bardzo ograniczonej ilości, wówczas najczęściej pułk główne uderzenie w celu wyjścia z okrażenia wykonywać będzie na kierunku najsłabiej bronionym przez przeciwnika.

Niekiedy dla uzyskania zaskoczenia główne uderzenie można wykonać w kierunku, który ze względu na trudnodostępny teren lub z innych przyczyn może wydawać się nieprawdopodobny.

Z zasady kierunek i czas wyjścia z okrażenia określa przełożony w rozkazie do wyjścia pułku z okrażenia.

Szerokość odcinka przełamania pierścienia okrażenia zależy każdorazowo od możliwości bojowych wojsk wychodzących z okrażenia, zakresu wsparcia ich walki przez szczebel nadrzędny oraz warunków terenowych. Jeżeli nie stosuje się BMR lub jest ona użyta na cele położone w głębi, to ogólne obliczenia potrzeb w ludziach i sprzęcie będą zbliżone do obowiązujących podczas przełamania obrony nieprzyjaciela w warunkach konwencjonalnych.

- 13 -

Schem nr 4 pokazac uderzenie powny

W celu odciążenia części sił nieprzyjaciela można pozorować uderzenia na innych kierunkach /odcinkach/. Działania pozorne /demonstracyjne/ winny ukryć przed nieprzyjacielem rzeczywiste zamiary wychodzącego z okrążenia pułku, zmusić go do rozdzielenia wysiłku oraz zaskoczyć co do kierunku i czasu wyjścia z okrążenia. Najdogodniejszą porą do wyjścia z okrążenia jest noc lub warunki złej widoczności jak: mgła, deszcz, zamieć i tp. W nocy nie jest konieczne wykonywanie ogniowego przygotowania wyjścia z okrążenia, co nie jest bez znaczenia zwłaszcza, gdy pułk posiada ograniczoną ilość amunicji. Jednak w wypadku niepowodzenia artyleria powinna być gotowa do wykonania ognia.

Omomoc ugrupow nosch 1/3

Ugrupowanie bojowe pułku do wyjścia z okrążenia winno uwzględniać: konieczność utrzymania rejonu do czasu wywalczenia swobody ruchu, możliwość przeciwdziałania atakom nieprzyjaciela oraz przełamania pierścienia okrążenia i przebicia się przez teren wroga.

Doświadczenia II wojny światowej i prognoza przyszłych warunków pola walki wskazują, że ugrupowanie bojowe pułku do wyjścia z okrążenia może składać się z:

- zgrupowania przełamującego pierścień okrążenia; *prew. paucen*
- pododdziałów /grup/ osłony;
- odwodu ogólnowojskowego;
- grupy /pododdziału/ artylerii; - *2 roszary 062*
- pododdziału osłony przeciwlotniczej;
- odwodu przeciwpancernego, inżynieryjnego i innych elementów.

Uwaga metodyczna: Wskazać, że materiał dotyczący zadań oraz możliwego składu i charakteru działań poszczególnych elementów ugrupowania bojowego pułku zawarty jest w skrypcie płk M. Laszczyka nr bibl. PF/22690 str. 31-35.

Front okrążenia przełamuje się zazwyczaj po ogniowym przygotowaniu. W sprzyjających warunkach wg. decyzji przełożonego przed atakiem mogą być wykonane uderzenia jądrowe na nieprzyjaciela działającego na kierunku przełamania.

Wykorzystując wyniki uderzeń jądrowych, lotniczych i ognia artylerii pododdziały pułku zdecydowanym atakiem przełamują front okrążenia i rozbijając nieprzyjaciela na kierunku wyjścia dążą do połączenia się z wojskami własnymi działającymi na spotkanie. Na skrzydła wysuwa się pododdziały osłony w celu wzbronienia nieprzyjacielowi ponownego zamknięcia dokonanego wyłomu oraz zapewnienia wyjścia wszystkim pododdziałów pułku. Pododdziały osłony./bocznej i tyłów/ przechodzą na rozkaz dowódcy pułku na kolejne rubieże pod osłoną ognia i zapór inżynieryjnych. Czołgi działające w składzie pododdziałów osłony wycofują się zazwyczaj ostatnie, osłaniając wycofanie się pododdziałów piechoty i artylerii.

Przebijający się pułk działa na zasadach tzw. "wędrującego kotła" w ciągłej gotowości do boju spotkaniowego. Uzgodnienie działań z nacierającym na spotkanie zgrupowaniem wojsk własnych odbywa się za pośrednictwem sztabu nadrzędnego.

Po wyjściu z okrążenia pułk zazwyczaj będzie wyprowadzony do odwodu lub drugiego rzutu dywizji.

W całokształcie rozważań należy widzieć całą złożoność organizacji i prowadzenia walki w okrążeniu i o wyjście z okrążenia. Będzie ona zawsze przebiegać w warunkach ogólnej przewagi nieprzyjaciela i obfitować w wiele trudnych, a niekiedy wręcz tragicznych sytuacji. Wymaga to od dowódców doskonałego wyszkole-

nia taktycznego i organizacyjnego, a od całego stanu osobowego najwyższych walorów moralnych i bojowych.

Dlatego problematyka walki wojsk w okrążeniu i o wyjście z okrążenia powinna być uwzględniona zarówno w działalności naukowo-badawczej, jak również w praktyce szkoleniowej wojsk.

8. ZALECENIA DO STUDIOWANIA

- 2'

Materiały szkoleniowe

1. Regulamin Sił Zbrojnych PRL /dywizja-pułk/ wyd.MON-1968 r. rozdział IX.
2. Taktyka Ogólna - podręcznik, wyd.MON-1968 r. rozdział XX.
3. Skrypt płk dypl. M.Laszczyka "Walka pułku w okrążeniu i wyjście z okrążenia" wyd.ASG-1974 r. nr bibl.PF/22690.
4. Diapozytywy nr bibl. PF 868/1-5.

Materiały studyjne

1. Rozwój taktyki Armii Radzieckiej w latach 1941-1945 wyd.MON Warszawa 1960 r.
2. Wojennyj Wiestnik nr 11 z 1970 roku "Bój bataliona w okrążeniu" - G.DMITRIEW.
3. Myśl Wojskowa nr 8 z 1958 roku "Organizacja działań w okrążeniu i przy wyjściu z okrążenia" ppłk J.ZAKRZEWSKI.
4. "Probleme der Kessel Schlacht" wyd. KARSRUHE 1958 r. autor EDGAR ROHRICHT.

BIBLIOTEKA NAUKOWA ASG WP
Archiwum Działu Zbierów Specjalnych

Nr ewid. _____

~~PK 40744~~

Wydrukowano w 5 egz.

Egz. nr 1 -5 - B.G.Oddz.Zb.Spec.

Wyk. płk M.Laszczyk

Druk.E.K., dn.3.10.78r.

Nr ks.masz.Pf68/KTO

